

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ (Мінприроди)

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел. (044) 206-31-00, (044) 206-31-64;
факс (044) 206-31-07; E-mail: secretar@menr.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № 51/5-171 від 04.09.2018

**Народному депутату України
Зубачу Л.Л.**

Про розгляд депутатського запиту

Шановний Любомире Львовичу!

Міністерство екології та природних ресурсів України відповідно до вимог Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», постанови Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 32 «Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України» та інших нормативно-правових актів, на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 19.09.2018 № 36335/1/1-18, доручило керівнику Державної екологічної інспекції України опрацювати питання, порушені у Вашому депутатському запиті від 04.09.2018 № 151/5-171, оголошеному на засіданні Верховної Ради України 07 вересня 2018 року, який надійшов листом Голови Верховної Ради України Парубія А.В. від 07.09.2018 № 11/10-47, щодо перевірки законності діяльності компанії «Укрнафта» у м. Борислав Львівської області, та надати відповідь Мінприроди про порядок розгляду, вжиті заходи та напрацьовані пропозиції стосовно визначених у депутатському запиті проблем.

Керівництво Державної екологічної інспекції України на виконання доручення підготувало відповідь, що додається.

Додаток: лист Держекоінспекції від 11.10.2018 № 2/5-1-7103 на 5 арк. в 1 прим.

З повагою

Міністр

Остап СЕМЕРАК

* 0036797

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ

01042, м. Київ, Новопечерський пров. 3, корпус 2, тел./факс: (044) 521-20-40, тел. (044) 521-20-56

E-mail: info@dei.gov.ua, сайт: www.dei.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508533

№ 45-1-7103

від "11" 10 2018 р.

Міністерство екології та
природних ресурсів України

на № _____

від " " _____ 20 р.

Про перевірку законності діяльності
ПАТ «Укрнафта» у м. Борислав
Львівської області

На виконання доручення Міністра екології та природних ресурсів України Семерака О.М. від 20.09.2018 № 1849/2-3/18 до доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 19.09.2018 № 36335/1/1-18, Державна екологічна інспекція України розглянула депутатський запит народного депутата України Зубача Л.Л. від 04.09.2018 № 151/5-171, оголошений на засіданні Верховної Ради України 07 вересня 2018 року, який надійшов листом Голови Верховної Ради України Парубія А.В. від 07.09.2018 № 11/10-47, стосовно перевірки законності діяльності компанії «Укрнафта» у м. Борислав Львівської області, та повідомляє.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно зі статтею 20-2 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», пунктами 1, 7 Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275, Держекоінспекція є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів та здійснює свої повноваження безпосередньо і через утворені в установленому порядку територіальні органи.

Держекоінспекція та її територіальні органи здійснюють державний нагляд (контроль) у порядку, визначеному Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон № 877-V) та іншими законодавчими і нормативно-правовими актами. Статтею 6 Закону № 877-V визначено підстави для здійснення позапланових заходів, серед яких зокрема звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці

держави, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності). Депутатські запити не включені до переліку підстав для здійснення позапланових заходів. Частиною другою статті 6 Закону № 877-V проведення позапланових заходів з інших підстав забороняється.

Водночас, за інформацією Державної екологічної інспекції у Львівській області (далі – Інспекція), наданою на виконання доручення Держекоінспекції, планова перевірка дотримання вимог природоохоронного законодавства ПАТ «Укрнафта» НГВУ «Бориславнафтогаз» (Львівська область, м. Борислав, вул. Карпатська брама, 26), далі по тексту – Підприємство, проводилася Інспекцією у період з 16 по 29.11.2017. За результатами перевірки складено акт № 755/03/994, керівництву Підприємства надано обов'язковий до виконання припис від 29.11.2017 № 372-03. В період з 20.07 по 02.08.2018 державними інспекторами з охорони навколишнього природного середовища Львівської області проведено позапланову перевірку дотримання вимог природоохоронного законодавства Підприємством в частині виконання припису від 29.11.2017 № 372-03 (далі – позапланова перевірка), за результатами якої складено акт № 405,417/02/634.

За результатами вищезазначених перевірок встановлено наступне.

✓ 1. *Погіршення стану екологічної безпеки у зв'язку з зупинкою експлуатації 151 свердловини Бориславського родовища згідно з наказом Підприємства від 10.03.2016 № 150. При цьому в межах Бориславського родовища в 2016-2017 роках проводився капремонт 37 зупинених свердловин, пов'язаний з негерметичністю колон і міжколонним тиском, що свідчило про аварійний стан виведеного з експлуатації свердловинного фонду.*

Згідно з результатами позапланової перевірки із 150 зупинених свердловин недіючими залишаються 5 свердловин. Для контролю міжколонних тисків на Бориславському родовищі у 2018 році отримано 60 манометрів. Станом на 01.08.2018 з метою зменшення загазованості м. Борислава проведено ремонт газопроводу ВКС-1 в районі ЖЕК № 3 та центрального вакуумного колектора ВКС № 2 ланка № 4 загальною довжиною 1401 м. Проведені локальні роботи по заміні ділянок вакуумопроводів з ланки № 4 ВКС-2, ремонт двох конденсатозбірників ланки № 4 та одного конденсатозбірника ланки № 6.

✓ 2. *Відсутні матеріали газодобірних зйомок для щомісячного моніторингу стану загазованості прилеглих до зупинених свердловин територій з метою уникнення нештатних ситуацій.*

Згідно з результатами позапланової перевірки газогрунтова зйомка, проведена 08.02.2018 по зупинених свердловинах і свідчить про загазованість приповерхневого простору.

3. *Не виконуються проектні рішення щодо буріння 3 нагнітальних свердловин на ділянці Піднасув Бориславського родовища.*

4. *Закачування СПВ здійснюється без розробки технологічних схем, відсутній заданий тиск нагнітання, інструментальний облік, передочистка та контроль якості вод перед закачкою.*

5. *Не проведено закачування індикаторної рідини по нагнітальних свердловинах Бориславського родовища з метою вивчення гідродинамічного зв'язку між нагнітальними і видобувними свердловинами.*

6. *Не винесені межі ліцензійної ділянки Бориславського родовища, закордировано лише експлуатаційні свердловини.*

За даними позапланової перевірки на балансі Підприємства нараховується 1147 ліквідованих свердловин. При цьому, згідно з актами обстеження ліквідованих свердловин на місцевості не виявлено: 45 свердловин з 69 (ланка Павли), 134 свердловини з 203 (ланка Егльони).

В очікуванні ліквідації в ЦВНГ № 1 знаходяться 11 свердловин. Планом-графіком у 2018 році передбачено ліквідацію 8 свердловин, станом на час позапланової перевірки не ліквідовано жодної свердловини.

Окремий блок проблем становить не ліцензоване на даний час Бориславське озокеритове родовище площею 29,45 га, в тому числі 333 озокеритових свердловини глибиною 350-400 м та 7 озокеритових шахт, яке просторово перекривається з ліцензованими площами, як Бориславського нафтогазоконденсатного родовища Підприємства, так і Північно-Бориславської нафтової площі ТЗОВ «НВП «Еконафтогаз». В озокеритовій шахті відсутні відкачка води та примусова вентиляція вже 15 років, що призводить до накопичення нафти на поверхні води та газу в повітряному просторі над нею. Експерти також вказують на небезпеку загоряння, вибуху, а також на високу ймовірність просідання ґрунтів над виробітками шахти через затоплення і руйнування опірних конструкцій.

Згідно з Картою-схемою розташування точок відбору проб повітря при проведенні періодичних замірів виділення вуглеводневих газів в центральній частині м. Борислава (Додаток А до Звіту про стан загазованості м. Борислава за 2017 р., НДПІ ПАТ «Укрнафта»), основна зона загазованості житлової зони м. Борислава приурочена до озокеритової шахти.

Проект на консервацію (ліквідацію) шахти відсутній, систематичний контроль за загазованістю приповерхневих відкладів та ґрунтових вод, деформаціями земної поверхні відсутній. 17 жовтня 2003 р. припинено провітрювання шахти, яка по виділенню газів метанового ряду належить до надкатегорійних, вибухонебезпечних. Газовий фактор становить 24,78 м³ газу на тону видобутої руди. Виділення сірководню – 0,0033% по об'єму, або 9,8 мг/м³.

Державна служба геології та надр України листом від 26.09.2018 № 19301/03/14-18 повідомила, що ПАТ «Укрнафта» має спеціальний дозвіл на користування надрами від 22.02.1999 № 1757 з метою видобування вуглеводнів Бориславського родовища до глибини 2850 м у Львівській області.

Департамент екології та природних ресурсів Львівської ОДА (далі – Департамент) листами від 01.10.2018 № 31-1365/0/2-18 та від 03.10.2018 № 31-1400/0/2-18 повідомив, що Підприємство розпочало процедуру оцінки впливу на довкілля щодо планованої діяльності з видобування корисних копалин на Бориславському нафтогазоконденсатному родовищі та, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», будуть враховані всі зауваження та пропозиції щодо планованої діяльності з видобування корисних копалин на Бориславському нафтогазоконденсатному родовищі.

Стосовно перереєстрації потужностей ПАТ «Укрнафта», Департамент повідомив, що за інформацією Департаменту фінансів Львівської ОДА (лист від 27.09.2018 № 03-41), на адресу ПАТ «Укрнафта» протягом останніх років Львівською ОДА надсилались неодноразові звернення щодо необхідності безумовного забезпечення сплати податку на доходи фізичних осіб – працівників підрозділів суб'єкта господарювання, що функціонують у м. Борислав, до бюджету цього міста. Крім того, Державна фіскальна служба України у липні поточного року надала ПАТ «Укрнафта» податкову консультацію, в якій теж чітко зазначила вказані вимоги.

Відповідно до інформації, наданої Міністерством фінансів України листом від 02.10.2018 № 06130-04-5/25799, стосовно питання перерахування податку на доходи фізичних осіб за місцем реєстрації виробничих структурних підрозділів (виробничих потужностей) зазначено, що юридична особа, створюючи підрозділ із використанням праці найманих осіб за місцезнаходженням (розташуванням) на іншій території, нараховує (сплачує) податок на доходи фізичних осіб та перераховує його до місцевого бюджету за місцезнаходженням такого підрозділу.

Крім того, Мінфін зазначив, що факт неутримання та неперерахування податку з доходів, нарахованих (виплачених) фізичним особам, встановлюється контролюючим органом під час проведення документальної перевірки податкового агента. У разі систематичного порушення норм Податкового кодексу України, зокрема щодо сплати податку суб'єктом господарювання, він буде запропонований до плану – графіка проведення документальних планових перевірок платників податків з питань дотримання чинного законодавства. За порушення податковим агентом норм ПКУ, зокрема щодо неперерахування податку до відповідного бюджету, податкові органи під час встановлення фактів застосовують штрафні санкції відповідно до чинного законодавства України.

Міненерговугілля листом від 02.10.2018 № 02/31-8112 повідомило, що не є органом управління корпоративними правами держави у статутному капіталі НАК «Нафтогаз України», до статутного фонду якого входить 50%+1 акція ПАТ «Укрнафта», та надало копію листа ПАТ «Укрнафта» від 03.09.2018 № 01/01/08-02/1/29/312 з порушених у депутатському запиті питань.

ПАТ «Укрнафта» листом від 01.10.2018 № 01/01/08-02/1/39/341 на адресу НАК «Нафтогаз України», щодо екологічної ситуації у м. Борислав, повідомило, що ПАТ «Укрнафта» несе основний тягар дегазації території міста. Після завершення дії відповідних державних програм, ПАТ «Укрнафта» продовжує розробляти та самостійно фінансувати програми та заходи з ліквідації загазованості м. Борислав. Так, з 2006 р. по 2017 р. компанія профінансувала заходів на суму понад 185,0 млн. грн. (біля \$22 млн.).

У 2017 році ПАТ «Укрнафта» витратила 32 мільйони гривень на програму термінових заходів із запобігання загострення екологічної та соціальної ситуації в Бориславі, фактично збільшивши на 28% плановий бюджет програми для фінансування додаткового обсягу ремонтних робіт та ліквідації розливів. Щороку ПАТ «Укрнафта» переглядає та визначає пріоритети програми з містом Борислав. Програма включає в себе експлуатацію двох вакуумних газових компресорів, 110 км трубопроводів, призначених для збору вакуумного газу, 76 штатних працівників, які займаються лише цією програмою, 468 дегазаційних свердловин, 345 шурфів для збору нафти та води, кварталні дослідження газових забруднень, спеціальна ліквідація розливів і рекультивація ґрунту, а також підтримка всієї системи. Аналогічна програма була схвалена на 2018 рік з бюджетом близько 32,0 млн. грн.

Зазначені заходи спрямовані на забезпечення відповідного контролю за рівнем загазованості, ліквідацію причин та наслідків існуючої ситуації, що взаємопов'язані з технологічними процесами нафтогазовидобутку, а також підтримання в динамічній рівновазі природно-техногенну систему, що сформувалася за довготривалий період.

Стосовно питання реорганізації структурних підрозділів та місцевих податків ПАТ «Укрнафта» повідомило, що це пов'язано із об'єктивним зменшенням обсягів видобутку вуглеводнів, яке не тільки погіршує фінансово-економічні показники, але й

створює негативний імідж для товариства. Зазначене стало підставою для активного пошуку менеджментом ПАТ «Укрнафта» шляхів відновлення виробничого потенціалу та забезпечення продуктивної діяльності і досягнення фінансової стабільності товариства.

ПАТ «Укрнафта» запевняє, що інформація про ухилення компанії від наповнення місцевого бюджету не відповідає дійсності. Податкові надходження та інші платежі від ПАТ «Укрнафта» до бюджету м. Борислав зросли з 19,5 млн грн в 2015 році до 34,4 млн грн в 2017 році, в т. ч. за цей період надходження від ПДФО зросли з 15,6 млн грн до 20,8 млн грн. З 2015 року до 1 половини 2018 року включно компанії перерахувала до бюджету міста 99,5 млн грн, що включає надходження від ПДФО, оренди земельних ділянок, земельний податок та рентну плату.

На сьогодні одним з основних завдань ПАТ «Укрнафта» є трансформація бізнес-процесів товариства у відповідності до європейських та світових стандартів, розбудова такої публічної нафтогазової компанії, яка й надалі буде основою для забезпечення поступального розвитку нафтогазодобувної промисловості України, створення позитивного клімату для залучення іноземних інвестицій, забезпечення соціально-економічних інтересів працівників.

Керуючись правом, наданим статтею 64 ГКУ, ПАТ «Укрнафта» з метою підвищення ефективності виробництва, забезпечення раціонального управління виробничими процесами та контролю за виконанням виробничих завдань здійснює заходи з удосконалення організаційної структури підрозділів товариства, впровадження сучасної системи управління, покращення організації праці та зменшення невинуватених виробничих витрат. При створенні централізованого «Управління нафтопромислового сервісу» передбачається ліквідація БЦБВО, як відокремленого підрозділу (філії) ПАТ «Укрнафта», при цьому будуть збережені робочі місця і відповідно заробітні плати працівників.

Процес трансформації компанії є плановим та послідовним, і буде продовжено. Наглядова Рада ПАТ «Укрнафта» в своєму рішенні від 3 серпня 2018 року доручила Голові Правління ПАТ «Укрнафта» при проведенні зазначеної реорганізації забезпечити врахування інтересів місцевих громад шляхом перерахування податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) до бюджетів за місцезнаходженням; об'єктів нерухомого майна, виробничих потужностей, де працюють наймані особи. Правління продовжуватиме діяти в межах повноважень, наданих Статутом ПАТ «Укрнафта» та нормами чинного законодавства, і залишається відкритим до конструктивного обговорення з представниками громад питань, що можуть бути пов'язані з процесом реструктуризації.

В.о. Голови

І. ЯКОВЛЄВ